

Kela|Fpa

Harkinnanvarainen moniammatillinen yksilökuntoutus kumppanuustapaaminen

12.12.2024 klo 8.00-9.00, Teams

Tervetuloa tapaamiseen!

- Tätä tapaamista ei tallenneta.
- Kysymyksiä ja kommentteja voi esittää sekä viestikentässä että avaamalla mikrofonin.
- Esitysmateriaali julkaistaan Kelan verkkosivuilla tapaamisen jälkeen:
<https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-kuntoutuspalvelut-palveluntuottajille-tapahtumat-ja-koulutukset>

Ohjelma

- Tapaamisen aloitus klo 8.00
- Ajankohtaista palvelujen asiakasmääristä ja kustannuksista, suunnittelija Heli Sampolahti-Hänninen
- Yksilökuntoutuksen toteuttamisesta, suunnittelija Virpi Vaarala
- Ratkaisutyön ja laskutuksen terveiset, suunnittelija Kati Salonpää
- Ennakkokysymykset vastauksineen
- Osallistujien kysymyksiä ja yhteistä keskustelua
- Kelan hyödyllisiä linkkejä ja yhteystietoja
- Seuraavan tapaamisen ajankohdasta ja aiheista sopiminen sekä tämän tapaamisen palautekysely
- Tapaamisen päätös klo 9.00.

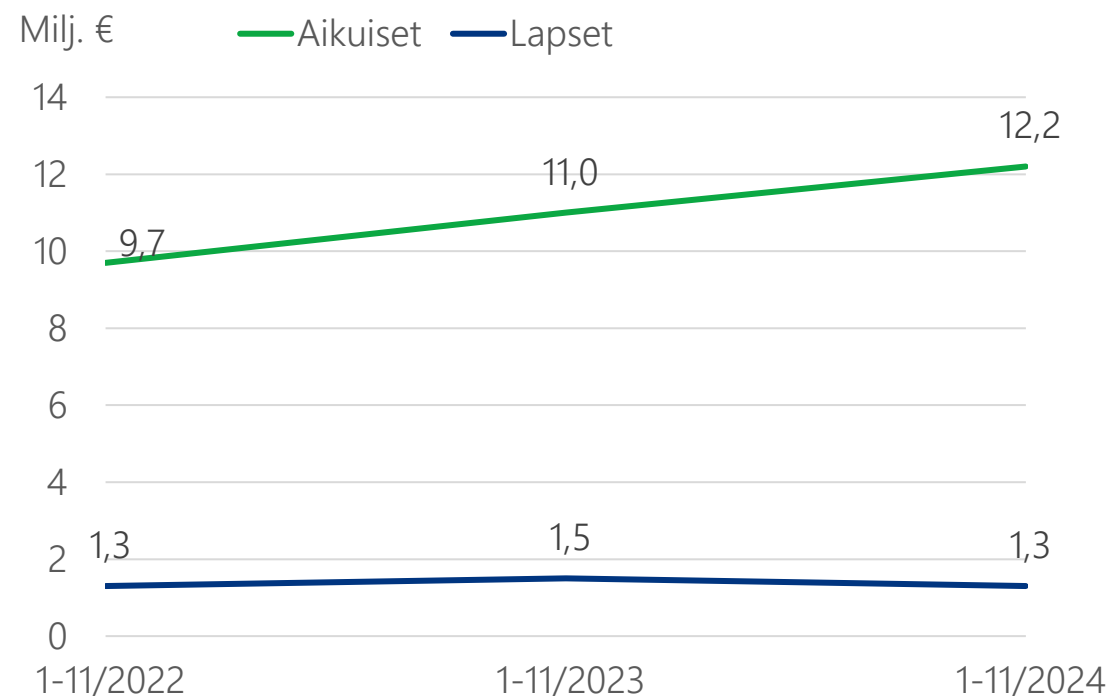
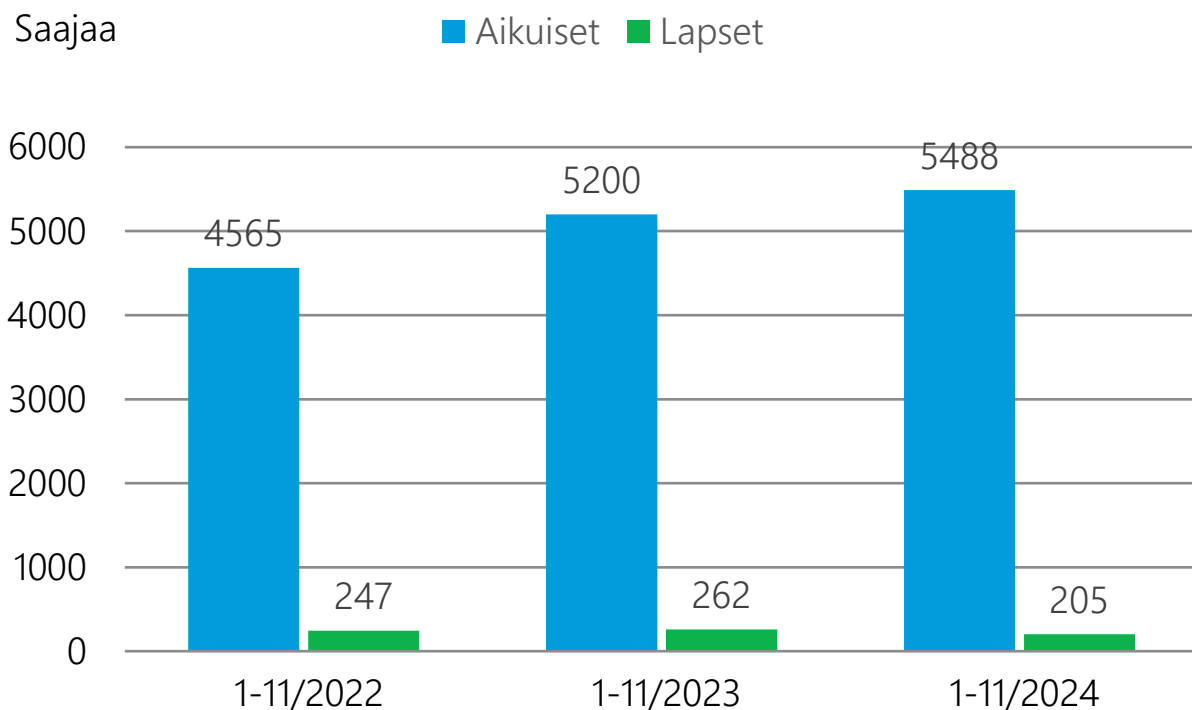
Ajankohtaista palvelujen asiakasmääristä ja kustannuksista

Heli Sampolahti-Hänninen

Uudet asiakkaat ja hylkäävät päätökset

	Uusien asiakkaiden määrän arvio v. 2024	Uudet asiakkaat yhteensä 1-11/2024	Uudet sopeutumisvalmennusasiakkaat 1-11/2024	Hylkäävän päätöksen saaneiden henkilöiden lukumäärä 1-11/2024
Aikuisen				
- tule-, reuma- ja yleissairaudet	2738	2407 (88 % koko vuoden arviosta)	13	834
- neurologiset sairaudet	542	418 (77 %)	7	404
- kuulonäkövammat	15	14 (93 %)	0	8
- kuulovammat	55	37 (67 %)	7	11
- näkövammat	90	105 (117 %)	9	31
Lapsen ja nuoren				
- neurologiset ja yleissairaudet	190	80 (42 %)	31	51
- kuulovammat	10	<5	<5	<5
- näkövammat	10	7 (70 %)	0	<5

Henkilöt, joille on kustannettu harkinnanvaraista yksilökuntoutusta, ja kustannukset

Asiakaskiintiöt ja lisärahoitus

- Kela julkaisi 23.9.2024 tiedotteen: [Asiakaskiintiöiden käyttöönotto aikuisen harkinnanvaraisessa yksilökuntoutuksessa ja aikuisen sydänkuntoutuskursseissa | Kela](#)
- STM julkaisi 22.11.2024 tiedotteen: [Kelän harkinnanvaraiseen kuntoutukseen lisärahoitusta - Sosiaali- ja terveysministeriö](#)
- Valtion v. 2025 talousarvio hyväksytään eduskunnan täysistunnossa joulukuussa.
 - Jos harkinnanvaraisen kuntoutuksen lisärahoitus toteutuu, Kela arvioi harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen asiakaskiintiöiden tilanteen uudelleen.
 - Kela tiedottaa rekisteröitymismenettelyn verkkosivuilla, jos asiakaskiintiöissä tapahtuu muutoksia.

Yksilökuntoutuksen toteuttamisesta

Virpi Vaarala

Viime tapaamisen jälkeen esitetyt kysymykset vastauksineen

1/2

- Olisiko jokin tapaaminen mahdollista järjestää erikseen eri palvelulinjoille? Vai tuleeko osallistujia silloin kovin vähän.
 - Ajankäytöllisesti voi olla haastavaa käytännössä. Onko tarve erillisille tapaamisille? Aiheet?
- Kelan kuntoutuspalautelomakkeesta, jos sellainen on tulossa vuonna 2025.
 - Tästä tulee lisätietoa 23.1.2025 palveluntuottajien koulutustilaisuudessa.
- Kaari-kyselyiden kautta saadusta kuntoutujien antamasta palautteesta liittyen harkinnanvaraiseen yksilökuntoutukseen.
 - Kaari-kyselyjä ei enää tehdä, koska yksilökuntoutuksen palvelut ovat rekisteröitymisjärjestelmässä. Asiakaspalautekyselyt lähtevät liikkeelle, kun Kelan tietojärjestelmissä saadaan ne teknisesti valmiiksi.

Viime tapaamisen jälkeen esitetyt kysymykset vastauksineen

2/2

- Vieraan kielen tulkkaus kuntoutuksessa pohdituttaa usein, etenkin lapsiperheiden kohdalla. Perheet toivovat vertaistukea, mutta sen anti jää melko mitättömäksi, kun tulkkausta myönnetään vain muutama tunti päivässä ja sekin ainoastaan yksilötapaamisiin. Muun ajan perheen lapset toimivat yleensä vanhempiansa tulkkeina, mikä ei ole oikein.
- Kuntoutuslaissa ei ole säädetty oikeudesta tulkkaukseen tai siitä, millä tavalla tulkkaus tulisi järjestää. Tulkkausta ei ole ollut mahdollista järjestää kaikkeen kuntoutukseen tai koko kuntoutusprosessin ajalle, vaan tulkkauksen määrä on rajattu enimmäistuntimäärin. Enimmäistuntimäärä on pyritty kohdentamaan kuntoutuksen toteuttamisen ja onnistumisen kannalta keskeisimpiin tilanteisiin. Tulkkaus on ns. peräkkäistulkkausta, jossa tulkki puhuu lähtökielen puhujan lopetettua puhumisen. Ryhmätapaamisissa on ajateltu, että tulkin/tulkkien mukana olo häiritsisi ryhmädynamiikkaa.

Yksilökuntoutuksen kohderyhmä

- Yksilökuntoutuksen ja sen sopeutumisvalmennuksen kohderyhmää ovat **moniongelmaiset** asiakkaat.
- Palvelun myöntöedellytykset ovat tiukat:
 - Asiakkaalla täytyy olla **laaja-alainen ja moniongelmainen** vamma- tai sairausoireisto.
 - Asiakkaalla on **tehostetun ja moniammatillisesti** toteutettavan oikea-aikaisen yksilökuntoutuksen tai yksilökuntoutuksena toteutuvan sopeutumisvalmennuksen tarve.
 - Asiakkaan tilanne vaatii kuntoutusohjelman yksilöllisempää suunnittelua ja toteutusta.
- Kuntoutuskurssi on aina ensisijainen yksilökuntoutukseen nähden.
- [Etuusohje: Harkinnanvarainen kuntoutus](#)
- Asiakkaat eivät välttämättä erota yksilökuntoutusta kuntoutuskurssista tai sopeutumisvalmennuksista, joten kuntoutuspalvelujen markkinoinnin on oltava selkeää. Markkinointi ei saa olla ristiriidassa Kelan ohjeiden kanssa.

Yksilökuntoutuksen toteuttamisesta

- Jos asiakkaan päätös on tehty tämän vuoden puolella, noudatetaan toteutuksessa uutta palvelukuvausta.
 - Ns. vanhan palvelukuvauksen toteuttamisaikaa on kesäkuuhun 2025 saakka (1,5v). Palvelu toteutetaan aina asiakkaan kuntoutuspäätöksen aikana.
- Jos on kyseessä yli 10 vrk kokonaisuus, kuntoutus toteutetaan vähintään kahdessa jaksossa.
- [Sunnuntaihin liittyvä käytäntö muuttunut kesäkuussa.](#)
- Etäkuntoutusta voidaan toteuttaa asiakkaan arjessa, ja vain poikkeustapauksissa, perustellusta syystä, etäkuntoutus on toimipisteessä mahdollista. Etäkuntoutus on vaihtoehtoinen toteutustapa ja mahdollinen, jos asiakas kokee sen itselleen soveltuvaksi ja hänen kuntoutumistaan edistäväksi toteutustavaksi.

Yksilökuntoutus sopeutumisvalmennuksena

- Yksilökuntoutuksen toteuttaminen sopeutumisvalmennuksena on kuvattu palvelukuvauksessa peruseriaatteiltaan. Kovin tarkkoja toteuttamisen organisointia koskevia sääntöjä ei ole.
- Päätöksiä voi tulla harvakseltaan, joten ryhmiä voi olla käytännössä haastavaa koota.
- Aiemmin palveluntuottajilla on ollut esim. tietyssä ajankohdassa alkavien yksilökuntoutusryhmien tietoja verkkosivuillaan ja sama tiedotustapa voi olla mahdollinen myös yksilökuntoutuksen toteuttamisessa sopeutumisvalmennuksena.
- Markkinoinnissa ja tiedottamisessa on hyvä tuoda esille yksilökuntoutuksen myöntöedellytyksiä (moniongelmaisuus, laaja-alainen oireisto jne.) riittävästi, ettei asiakkaalle muodostu kuvaa perinteisestä sopeutumisvalmennuskurssista.
- Tarvittaessa palveluntuottaja sopii asiakkaan kanssa sopeutumisvalmennuksena toteutuvan yksilökuntoutuksen aikataulusta yksilöllisesti.

Ratkaisutyön ja laskutuksen terveiset

Kati Salonpää

Läheisen osallistuminen yksilökuntoutuksessa

- Asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta läheisen osallistumiseen yksilökuntoutuksessa.
- Etuuskäsittelijä tekee arvion läheisen osallistumisen tarpeellisuudesta kuntoutussuunnitelman ja muiden hakemusasiakirjojen sekä tarvittaessa asiakkaan haastattelun pohjalta. Palveluntuottaja ei voi tehdä tätä arviota.
- Läheisen osallistumisen kuntoutukselliset ja lääketieteelliset perusteet pitää olla löydettävissä asiakkaan hakemusasiakirjoista kuntoutusta haettaessa.
- Kuntoutukseen osallistuvalla läheisellä tarkoitetaan asiakkaan puolisoa, vanhempia, lapsia, sisaruksia tai muuta tosiasiallisesti hänen päivittäiseen hoitoonsa tai arkeensa osallistuvaa henkilöä, joka voi osallistuttuaan edistää asiakkaan kuntoutumista.
- Henkilökohtainen avustaja tai muu lähiverkoston toimija ei voi osallistua kuntoutukseen läheisenä. Palveluntuottaja järjestää asiakkaalle hänen tarvitsemansa avustamisen kuntoutusjakson ajalle.

Edellisen tapaamisen jälkeisiä kysymyksiä

Päätöksenteko ja asiakkaan oikeusturva:

- Asiakkaan harkinnanvaraiset kuntoutushakemukset käsitellään yhdenmukaisten etuusohjeiden ja myöntöedellytysten perusteella ja asiakkaan kokonaistilanne huomioiden. Ratkaisua tehtäessä ratkaisuasiantuntijalla voi olla käytettävissä päätöksenteon tukena sellaista tietoa, joka oleellisesti vaikuttaa asian ratkaisuun
- Vaikka harkinnanvaraisesta kuntoutuksesta ei ole valitusoikeutta, on päätös aina mahdollista oikaista eduksi tai käsitellä uudelleen, jos asiassa ilmenee uutta tai käsittelyssä on ollut puutteita
- Oikeus vaatimaan lääkinnälliseen kuntoutukseen arvioidaan aina lain vaatimusten mukaan. Oikeus lakisääteiseen kuntoutukseen on aina ensisijainen. Harkinnanvaraisen kuntoutuksen rooli sitä täydentävä

Kela|Fpa

Ennakkokysymykset vastauksineen

Kysymys: Vaikuttaako harkinnanvaraisen kuntoutuksen saama lisärahoituspäätös tämän tai ensi vuoden ilmoitettuihin myönteisiin kuntoutuspäätösmääriin esim. neurologisen linjan tai tule-, reuma-, yleislinjan kuntoutujamääriin?

Vastaus: Valtion talousarvio vuodelle 2025 hyväksytään eduskunnan täysistunnossa joulukuussa. Jos harkinnanvaraisen kuntoutuksen lisärahoitus toteutuu, Kela arvioi harkinnanvaraisen yksilökuntoutuksen ensi vuoden asiakaskiintiöiden tilanteen uudelleen. Kela tiedottaa rekisteröitymismenettelyn verkkosivuilla, jos asiakaskiintiöissä tapahtuu muutoksia. Lisärahoituksella ei ole vaikutusta vuoden 2024 myönteisiin kuntoutuspäätösmääriin.

Kysymys: Yksilökuntoutus lapselle, aistivammat kohdassa 13.5.2:

Huomioitavaa: Tarjoa lisäksi perhekurssilla oleville kaikille vanhemmille iltapala (välipalana), jos vanhempien vapaailta toteutuu palveluntuottajan tiloissa.

Mitä edellinen lause tarkoittaa tai mihin vapaailtaan tässä viitataan? Kuuluuko lasten vanhemmille järjestää vapaailta?

Vastaus: Palvelukuvauksen yleisen osan luku 13.5.2 Ei-majoittuvan asiakkaan ruokailu (entinen avohoito):

”Tarjoa ei-majoittuvalle asiakkaalle (ja läheiselle) päivittäin vähintään **1 ateria** (lounas tai päivällinen) sekä 1–2 välipalaa.

Huomioitavaa: Tarjoa lisäksi **perhekurssilla oleville kaikille vanhemmille** iltapala (välipalana), jos vanhempien vapaailta toteutuu palveluntuottajan tiloissa.”

Tässä kyseisessä palvelukuvauksen yleisen osan kohdassa kerrotaan **perhekursseihin** liittyvästä käytännöstä, ei yksilökuntoutuksen käytännöstä. Yksilökuntoutuksessa ei järjestetä vanhemmille vapaailtaa.

Kysymys: Yksilökuntoutus lapselle: Yksilökuntoutukseen osallistuvalla lapsella tai nuorella (jäljempänä asiakas) on diagnoosilla varmistettu kuulo- tai näkövamma. Hän tarvitsee moniongelmaisen vamma- tai sairausoireistonsa vuoksi yksilöllisesti ja moniammatillisesti toteutettua kuntoutuspalvelua.

Mitä tarkoitetaan moniongelmaisella vamma- ja sairausoireistolla?

Vastaus: Lähtökohtaisesti yksi sairaus ei yleensä aiheuta pitkäkestoista, moniammatillisesti toteutettua kuntoutuksen tarvetta. Näkö- ja/tai kuulovamma voi kuitenkin aiheuttaa laaja-alaisesti ja usealla toimintakyvyn alueella haasteita ja rajoitteita asiakkaan arjen toiminnoista suoriutumisessa. Asiakkaan tilanne arvioidaan aina yksilöllisesti ja kokonaisvaltaisesti. Oleellista on haasteet arjen suoriutumisessa ja kuntoutuksen mahdollisuudet tukea siinä.

Kysymys: Jos harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa maahanmuuttajaperhe voi saada tulkin vain ennakkoyhteydenottoon, miten toimitaan muiden yhteydenottojen kanssa?

Väliyhteydenotot:

Toteuta asiakasperheen kanssa 1 väliyhteydenotto jokaisen kuntoutusjakson välissä. Väliyhteydenottoja toteutetaan vähintään 1 ja enintään 2 kappaletta riippuen kuntoutuksen jaksotuksesta. Väliyhteydenoton kesto on keskimäärin 30 minuuttia. Toteuta väliyhteydenotto kuntoutusjaksojen välissä puheluna tai kuvapuheluna asiakasperheen kanssa yhteisesti sovitulla tavalla ja sovittuna aikana.

Vastaus: Tulkkauksen saa yksilöllistä ohjelmaa sisältävään kuntoutusohjelmaan. Jos kyseessä on asiakasperheen yksilöllinen ennako-, väli- tai seurantayhteydenotto, silloin siihen saa tulkkauksen. Tulkki tilataan yksilöllistä ohjelmaa sisältävään kuntoutusohjelmaan. [Lue lisää kuntoutuksen tulkkautustuntikoosteesta.](#)

Kysymys: Millä perusteella kuntoutushakemuksen käsittelijä tekee päätöksen sopeutumisvalmennuksesta, jos sekä kuntoutuja että lähettävä lääkäri B-lausunnossaan hakevat 15 vrk yksilökuntoutusta?

Vastaus: Ensisijaisesti arvioidaan aina edellytykset kuntoutussuosituksessa ja hakemuksessa haetun kuntoutuksen myöntämiseen. Jos haetun kuntoutuksen myöntämisen edellytykset eivät täyty, arvioidaan aina edellytykset asiakkaan kannalta myös muuhun kuntoutukseen. Tarvittaessa asiakas haastatellaan ja keskustellaan mahdollisen muun kuntoutuksen järjestämisestä. Sopeutumisvalmennus voidaan myöntää edellytysten täytyessä, vaikka asiakkaalle ei täytyisi edellytys pitkäkestoiseen moniammatilliseen yksilökuntoutukseen.

Lisätieto

- AKVA-raportoinnin ohje on päivitettävänä ja se julkaistaan Kelan verkkosivuille mahdollisimman pian. Uudessa versiossa on mukana seuraava tunnus: **AKU = Moniammatillinen yksilökuntoutus, aikuisten linjat harkinnanvarainen kuntoutus (1.1.2024 jälkeen alkanut palvelu).**

Kela|Fpa[®]

**Ajankohtaista
osallistujilta –
keskustelua ja
kysymyksiä**

Linkkejä ja yhteystiedot

Tietoa Kelan kuntoutuksesta

- [Harkinnanvarainen yksilökuntoutus ja palveluntuottajaksi rekisteröityminen | Kumppanit | Kela](#)
- [Kelan kuntoutuspalveluiden sivut yhteistyökumppaneille](#)
 - Omakuntoutus Kelan järjestämässä kuntoutuksessa ja Tules-etäkuntoutuskurssi – [seminaari 17.12.2024](#)
 - [Palveluntuottajien koulutustilaisuus 23.1.2025](#)
 - [Kuntoutuksen tapahtumat ja koulutukset](#)
 - [Koulutukset ammattilaisille](#)
 - Ajankohtaista, palvelukuvaukset, tietoa kuntoutukseen ohjaamisesta, kuntoutuksen kehittäminen.
- [Kelan kuntoutuksen sivut henkilöasiakkaille](#)
- [Terveysinfo uutiskirje](#)
 - Terveystieteen ammattilaisille.
- [Kelan verkkokoulu](#)
 - Yhteistyökumppaneille ja opiskelijoille.
- [Kelakanava - YouTube](#)
- [Elämässä.fi](#)
 - Asiakastarinoita asiakkaille sekä yhteistyökumppanien hyödynnettäväksi.
- [Kelan tietotarjotin](#)
 - Tilastotietoa Kelasta ja ajankohtaista [hankkeista](#), mm. [neurokirjon hanke](#) käynnistynyt.
 - [Tutkimusblogi](#).

Yhteystietoja

- kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi - Kelan kuntoutuksen palvelukuvauksiin ja niiden tulkintaan liittyvät kysymykset
- kuntoutus.rekisteroityminen@kela.fi - rekisteröitymiseen tai rekisteröitymisjärjestelmään viettäviin tietoihin liittyvät kysymykset
- [Yhteistyökumppanien chatti](#) avoinna ma–pe klo 9–15.
- Viranomaislinja p. 020 692 235 palvelee ma–pe klo 9–15.
- kuntoutus_tulkkaus@kela.fi - kuntoutuksen tulkkaukseen liittyvät kysymykset
- tilastot@kela.fi - tilastoihin liittyviä kysymyksiä
- tulos@kela.fi - kuntoutuksen hyödyt ja tuloksellisuuden raportointi

Seuraava tapaaminen?

- Kyselyn tulosten perusteella järjestämme seuraavan tapaamisen touko-kesäkuussa 2025 ja myös joulukuussa 2025.